

Metodika kontroly zdraví zvířat a nařízené vakcinace na rok 2026 – nové kódy vyznačeny modře

1. Pro ovce jsou pro rok 2026 v MKZ následující povinné preventivní a diagnostické úkony, na které se poskytují příspěvky ze státního rozpočtu:

Brucelóza:

EpC100 BRUCELÓZA OVCÍ A KOZ (B. MELITENSIS) – VyLa – sérologické vyšetření (RBT + RVK)

Plemenní licentovaní berani 1× ročně. Seznam plemenných licentovaných beranů poskytne SCHOK a Dorper Asociace cz.

EpC111 BRUCELÓZA OVCÍ A KOZ (B. MELITENSIS) – VyLa – sérologické vyšetření (RBT)

V hospodářstvích (stádech) s tržní produkcí mléka nebo v nichž se provádí kontrola užitkovosti, se vyšetření provádí 1× ročně. Do reprezentativního počtu zvířat se zařazuje 25 % samičích zvířat (všech plemen) starších 12 měsíců nebo jsou v laktaci, a to nejméně 50 samičích zvířat (je-li v hospodářství méně než 50 zvířat, musí být vyšetřena všechna starší 12 měsíců, nebo která jsou v laktaci) a všichni nekastrovaní samci starší 6 měsíců, vyjma jatečných beránků.

EpC120 BRUCELÓZA OVCÍ A KOZ (B. MELITENSIS) – VyLa – sérologické vyšetření (RBT + RVK)

Všechny zmetalky - (jeden odběr) odběr a vyšetření se provede bezprostředně po zmetání.

EpC130 BRUCELÓZA OVCÍ A KOZ (B. MELITENSIS) – VyLa (P + BV)

Při podezření nakažení se vyšetřují zmetci, případně plodové obaly, jestliže matka je neznámá. KVS SVS určí rozsah vyšetření.

Klasická klusavka

EpC310 GENOTYPIZACE – STANOVENÍ GENOTYPU PRIONOVÉHO PROTEINU – VyLa – (Real Time PCR, analýza meltingové křivky)

Zvířata v rámci šlechtitelského programu podle jednotlivých plemen vybraných SCHOK a Dorper Asociace cz. ÚVS SVS určí rozsah vyšetření.

EpC322 TSE – KLUSAVKA – VyLa (RT)

Všechna uhynulá, utracená a nutně poražená zvířata starší 18 měsíců nevykazující změnu chování nebo příznaky postižení nervového systému, v souladu s přílohou III. nařízení Rady a EP (ES) č. 999/2001. Rozsah vyšetření určí KVS SVS.

Katarální horečka ovcí

EpC140 KATARÁLNÍ HOREČKA OVCÍ – BLUETONGUE – VyLa – virologické vyšetření (PCR)

Všechny zmetalky (1 odběr) - odběr a vyšetření se provede bezprostředně po zmetání. Na vyšetření bude přednostně odeslán vzorek krve s K3EDTA. Rozsah vyšetření určí ÚVS SVS.

EpC141 KATARÁLNÍ HOREČKA OVCÍ – BLUETONGUE – VyLa – virologické vyšetření (PCR)

Vyšetření všech zmetků. A dále vyšetření mláďat, u nichž existuje podezření na infekční příčinu těchto stavů:

- postižení malformacemi
- postižení centrálního nervového systému

- úhyn v kratším časovém úseku po porodu (do 3 dnů)

Na vyšetření bude odeslán vzorek krve s K3EDTA – přednostně, dále je možné odeslání následujících vzorků – vzorek sražené krve, orgány (slezina, játra, srdce).

Epididymitida beranů, Brucella melitensis – střediska pro odběr spermatu, berani před zařazením do střediska pro odběr spermatu

EpC800 EPIDIDYMITIDA BERANŮ (BRUCELLA OVIS) – VyLa – sérologické vyšetření (RVK nebo ELISA)

Berani v hospodářství původu během 60 dnů před umístěním do karanténní stáje střediska pro odběr spermatu.

EpC801 EPIDIDYMITIDA BERANŮ (BRUCELLA OVIS) – VyLa – sérologické vyšetření (RVK nebo ELISA)

Berani během 30 dnů před začátkem karantény ve středisku pro odběr spermatu.

EpC802 EPIDIDYMITIDA BERANŮ (BRUCELLA OVIS) – VyLa – sérologické vyšetření (RVK nebo ELISA)

Berani v karanténní stáji ve středisku pro odběr spermatu (nejméně 21 dnů po přijetí).

EpC803 EPIDIDYMITIDA BERANŮ (BRUCELLA OVIS) – VyLa – sérologické vyšetření (RVK nebo ELISA)

Berani ve středisku pro odběr spermatu 1× ročně.

EpC804 BRUCELÓZA (BRUCELLA MELITENSIS) – VyLa – sérologické vyšetření (RVK)

Berani během 30 dnů před začátkem karantény ve středisku pro odběr spermatu.

EpC805 BRUCELÓZA (BRUCELLA MELITENSIS) – VyLa – sérologické vyšetření (RVK)

Berani v karanténní stáji ve středisku pro odběr spermatu (nejméně 21 dnů po přijetí).

EpC806 BRUCELÓZA (BRUCELLA MELITENSIS) – VyLa – sérologické vyšetření (RVK)

Berani ve středisku pro odběr spermatu 1× ročně.

Epididymitida beranů – nekastrovaní berani před přemístěním do jiného členského státu

EpC807 EPIDIDYMITIDA BERANŮ (BRUCELLA OVIS) – VyLa – sérologické vyšetření (RVK nebo ELISA)

Všichni nekastrovaní berani před přemístěním do jiného členského státu. Vyšetření bude provedeno na vzorku odebraném během posledních 30 dnů před odesláním zvířete. Vyšetření se neprovádí u beranů přesouvaných přímo na jatky.

2. Pro kozy jsou pro rok 2026 v MKZ následující povinné preventivní a diagnostické úkony, na které se poskytují příspěvky ze státního rozpočtu:

Tuberkulóza koz

EpD100 TUBERKULÓZA – Adg – jednoduchá tuberkulinace (Bovitubal)

V hospodářstvích (stádech) s tržní produkcí mléka se vyšetřuje jedenkrát ročně 25 % samičích zvířat (všech plemen) starších 12 měsíců, a to nejméně 50 samičích zvířat (je-li v hospodářství méně než 50 zvířat, musí být vyšetřena všechna).

Brucelóza

EpD200 BRUCELÓZA OVCÍ A KOZ (B. MELITENSIS) – VyLa – KS (RBT + RVK)

Všechny zmetalky – (jeden odběr) odběr a vyšetření se provede bezprostředně po zmetání.

EpD210 BRUCELÓZA OVCÍ A KOZ (B. MELITENSIS) – VyLa – KS (RBT + RVK)

Plemenní licentování kozli 1× ročně. Seznam plemenných licentovaných kozlů poskytne SCHOK.

EpD221 BRUCELÓZA OVCÍ A KOZ (B. MELITENSIS) – VyLa – sérologické vyšetření (RBT)

V hospodářstvích (stádech) s tržní produkcí mléka nebo v nichž se provádí kontrola užitkovosti, se vyšetření provádí 1× ročně. Do reprezentativního počtu zvířat se zařazuje 25 % samičích zvířat (všech plemen) starších 12 měsíců nebo jsou v laktaci, a to nejméně 50 samičích zvířat (je-li v hospodářství méně než 50 zvířat, musí být vyšetřena všechna starší 12 měsíců, nebo která jsou v laktaci) a všichni nekastrovaní samci starší 6 měsíců, vyjma jatečných kozlíků.

EpD230 BRUCELÓZA OVCÍ A KOZ (B. MELITENSIS) – VyLa (P + BV)

Při podezření z nakažení se vyšetřují zmetci, případně plodové obaly, jestliže matka je neznámá. KVS určí rozsah vyšetření.

Klasická klusavka

EpD312 TSE – KLUSAVKA – VyLa (RT)

Všechna uhynulá, utracená a nutně poražená zvířata starší 18 měsíců nevykazující změnu chování nebo příznaky postižení nervového systému, v souladu s nařízením (ES) č. 999/2001. Rozsah vyšetření určí KVS SVS.

Katarální horečka ovcí

EpD140 KATARÁLNÍ HOREČKA OVCÍ – BLUETONGUE – VyLa – virologické vyšetření (PCR)

Všechny zmetalky (1 odběr) - odběr a vyšetření se provede bezprostředně po zmetání. Na vyšetření bude přednostně odeslán vzorek krve s K₃EDTA. Rozsah vyšetření určí ÚVS SVS.

EpD141 KATARÁLNÍ HOREČKA OVCÍ – BLUETONGUE – VyLa – virologické vyšetření (PCR)

Vyšetření všech zmetků. A dále vyšetření mláďat, u nichž existuje podezření na infekční příčinu těchto stavů:

- postižení malformacemi
- postižení centrálního nervového systému
- úhyn v kratším časovém úseku po porodu (do 3 dnů)

Na vyšetření bude odeslán vzorek krve s K₃EDTA – přednostně, dále je možné odeslání následujících vzorků – vzorek sražené krve, orgány (slezina, játra, srdce).

Epididymitida beranů, brucella melitensis – střediska pro odběr spermatu, kozli před zařazením do střediska pro odběr spermatu

EpD800 EPIDIDYMITIDA BERANŮ (BRUCELLA OVIS) – VyLa – sérologické vyšetření (RVK nebo ELISA)
Kozli v hospodářství původu během 60 dnů před umístěním do karanténní stáje střediska pro odběr spermatu.

EpD801 EPIDIDYMITIDA BERANŮ (BRUCELLA OVIS) – VyLa – sérologické vyšetření (RVK nebo ELISA)
Kozli během 30 dnů před začátkem karantény ve středisku pro odběr spermatu.

EpD802 EPIDIDYMITIDA BERANŮ (BRUCELLA OVIS) – VyLa – sérologické vyšetření (RVK nebo ELISA)
Kozli v karanténní stáji ve středisku pro odběr spermatu (nejméně 21 dnů po přijetí).

EpD803 EPIDIDYMITIDA BERANŮ (BRUCELLA OVIS) – VyLa – sérologické vyšetření (RVK nebo ELISA)
Kozli ve středisku pro odběr spermatu 1× ročně.

EpD804 BRUCELÓZA (BRUCELLA MELITENSIS) – VyLa – sérologické vyšetření (RVK)
Kozli během 30 dnů před začátkem karantény ve středisku pro odběr spermatu.

EpD805 BRUCELÓZA (BRUCELLA MELITENSIS) – VyLa – sérologické vyšetření (RVK)
Kozli i v karanténní stáji ve středisku pro odběr spermatu (nejméně 21 dnů po přijetí).

EpD806 BRUCELÓZA (BRUCELLA MELITENSIS) – VyLa – sérologické vyšetření (RVK)
Kozli ve středisku pro odběr spermatu 1× ročně.

3. Povinné preventivní a diagnostické úkony na rok 2025 hrazené chovatelem zvířat – všechny tyto kódy zapracovány již v polovině roku 2025

OVCE - katarální horečka ovcí – vyšetření zvířat před přemístěním

ExC624 KATARÁLNÍ HOREČKA OVCÍ – BLUETONGUE – VyLa – virologické vyšetření (PCR)

Vyšetření zvířete před přemístěním do jiného členského státu nebo třetí země, pokud země určení vyšetření na katarální horečku ovcí požaduje pro certifikaci z ČR. Vyšetření zvířete před přemístěním z pásma KHO v ČR nařízené platným celostátním mimořádným veterinárním opatřením SVS ke katarální horečce ovcí.

ExC625 KATARÁLNÍ HOREČKA OVCÍ – BLUETONGUE – VyLa – sérologické vyšetření (ELISA)

Vyšetření zvířete před přemístěním do jiného členského státu nebo třetí země, pokud země určení vyšetření na katarální horečku ovcí požaduje pro certifikaci z ČR.

ExC626 KATARÁLNÍ HOREČKA OVCÍ – BLUETONGUE – VyLa – sérologické vyšetření (VNT, ELISA)

Vyšetření zvířete před přemístěním do jiného členského státu nebo třetí země, pokud země určení požaduje ověření postvakcinační imunity zvířat proti katarální horečce ovcí pro certifikaci z ČR.

KOZY - katarální horečka ovcí – vyšetření zvířat před přemístěním

ExD624 KATARÁLNÍ HOREČKA OVCÍ – BLUETONGUE – VyLa – virologické vyšetření (PCR)

Vyšetření zvířete před přemístěním do jiného členského státu nebo třetí země, pokud země určení vyšetření na katarální horečku ovcí požaduje pro certifikaci z ČR. Vyšetření zvířete před přemístěním z pásma KHO v ČR nařízené platným celostátním mimořádným veterinárním opatřením SVS ke katarální horečce ovcí.

ExD625 KATARÁLNÍ HOREČKA OVCÍ – BLUETONGUE – VyLa – sérologické vyšetření (ELISA)

Vyšetření zvířete před přemístěním do jiného členského státu nebo třetí země, pokud země určení vyšetření na katarální horečku ovcí požaduje pro certifikaci z ČR.

ExD626 KATARÁLNÍ HOREČKA OVCÍ – BLUETONGUE – VyLa – sérologické vyšetření (VNT, ELISA)

Vyšetření zvířete před přemístěním do jiného členského státu nebo třetí země, pokud země určení požaduje ověření postvakcinační imunity zvířat proti katarální horečce ovcí pro certifikaci z ČR.

ZRUŠENÍ vyšetření hrazených chovatelem na Maedi Visna a Artritidu a encefalitidu koz – ExC400 a ExD400

Nákazová situace v ČR

Výskyt katarální horečky ovcí v ČR (sérotyp 3)

V roce 2024 byl v ČR po 15 letech bez výskytu potvrzen výskyt **nákazy katarální horečky ovcí (KHO)**. Konkrétně byl v ČR potvrzen sérotyp 3. Jedná se o nákazu přenášenou mezi zvířaty hmyzem (vektory), konkrétně tiplíky rodu Culicoides, kteří se v ČR vyskytují. Nákaza není přenosná kontaktem mezi zvířaty.

SVS ČR zavedla již v roce 2024 entomologický monitoring za účelem stanovení období sezónně prostého katarální horečky ovcí v ČR (tedy období bez aktivity přenašečů onemocnění, tiplíků rodu Culicoides). V ČR bylo rozmístěno celkem 39 pastí na odchyt hmyzu v chovech hospodářských zvířat, laboratorní vyšetření zachyceného hmyzu provádí SVÚ Jihlava. Na základě výsledků entomologického monitoringu bylo vyhlášeno období sezónně prosté KHO v ČR ode dne 29. 11. 2024. V tomto období nedochází v ČR k šíření nákazy KHO. Období bylo ukončeno 30. 4. 2025 na základě vzestupu aktivity tiplíků rodu Culicoides z výsledků entomologického monitoringu.

Po ukončení období sezónně prostého KHO vydala ÚVS SVS dne 1. 5. 2025 Nařízení Státní veterinární správy (mimořádná veterinární opatření) ve znění pozdějších změn, v němž byly uvedeny územní celky, které zahrnovalo pásmo katarální horečky ovcí v ČR (tzn. oblast ČR s výskytem KHO). ČR tedy byla rozdělena, na základě výskytu KHO v roce 2025, na část

území prostou KHO a část území, které zahrnovalo pásmo KHO. Bylo omezeno přemísťování zvířat mezi těmito 2 částmi ČR, kdy zvířata, která měla být přemísťována z pásma KHO v ČR do části prosté ČR musela splňovat určité zdravotní garance dané podmínkami celostátního Nařízení Státní veterinární správy – MVO. V rámci obchodování s ostatními ČS EU byla celá ČR brána jako stát bez statusu prostého KHO. Z důvodu šíření nákazy bylo prostřednictvím Nařízení Státní veterinární správy (mimořádná veterinární opatření) ze dne 17. 10. 2025 pásmo KHO v ČR zrušeno, a celá ČR se tak bere jako oblast s výskytem KHO.

Na základě výsledků entomologického monitoringu, který zajišťuje SVS ve spolupráci s SVÚ Jihlava a který byl prováděn opětovně i v roce 2025, bylo vyhlášeno období sezónně prosté KHO v ČR ode dne 1. 12. 2025.

V roce 2025 se již nevyhlašovala ohniska v pozitivních chovech, avšak ÚVS SVS všechny pozitivní chovy monitorovala. Byly evidovány nejen vzorky od zvířat vykazujících klinické příznaky, ale i od zvířat vyšetřených z důvodů předexportního vyšetření. V roce 2025 bylo evidováno 351 pozitivních chovů (300 skotu, 48 chovů ovcí a 3 chovy koz) – nejvíce v Jihočeském kraji 115 chovů, následně v rozpětí od 48-34 chovů v Plzeňském, Královéhradeckém, Pardubickém a kraji Vysočina, v ostatních krajích se počet pozitivních chovů pohyboval od 18-3.

Vzhledem k šíření KHO v Evropě v minulých letech se dá očekávat i v ČR během léta a podzimu letošního roku opětovný výskyt nákazy. I přes vyhlášené období sezónně prosté KHO v ČR, se jedná pouze o dočasný stav a nejedná se o oficiální mezinárodní status země prosté nákazy KHO. V ČR stále platí celostátní mimořádné veterinární opatření ke katarální horečce ovcí, v němž jsou stanoveny podmínky k vakcinaci zvířat proti sérotypu 3 KHO.

SVS v tomto období doporučuje chovatelům skotu a ovcí zvážit využití možnosti preventivní vakcinace svých chovů proti katarální horečce ovcí, sérotypu 3. Vakcinace v zimním či brzkém jarním období je totiž účinnou ochranou chovů před pozdějším rozšířením nákazy do chovů a rozvojem klinických příznaků onemocnění. V ČR je registrovaná vakcína proti sérotypu 3 katarální horečky ovcí pro skot a ovce (výrobce Bioveta a.s.). Vakcinace je dobrovolná a je hrazena chovatelem.

Zároveň se však v sousedních státech vyskytují i jiné sérotypy než je sérotyp 3. V Evropě byl v roce 2025 zaznamenán největší výskyt tří sérotypů a to konkrétně BTV -3, BTV-4 a BTV-8. Obdobně jako v ČR byl sérotyp BTV-3 zaznamenán v Německu, Rakousku, Dánsku, Francii, Itálii, Norsku, Polsku, Litvě, Maďarsku, Chorvatsku, Srbsku, Černé hoře, Rumunsku a Španělsku. Velký nárůst ohnisek **BTV-8** zaznamenala Francie a Itálie, výskyt byl potvrzen i v Bulharsku, Chorvatsku, Slovinsku, Řecku, Španělsku, Rakousku, Maďarsku, Srbsku, Severní Makedonii, Portugalsku, Belgii a Německu. Sérotyp **BTV 4** byl zaznamenán v Itálii, Bulharsku, Rumunsku, Kypru, Slovinsku a Rakousku. Dále se v Evropě vyskytoval v předchozích letech i sérotyp BTV-1 (např. Španělsko), BTV-5 (Itálie) nebo nový sérotyp BTV-12 (Nizozemí).

Sérotyp BTV-8 v Rakousku se v loňském roce šířil velice rychle (1. ohnisko BTV-8 v Rakousku bylo hlášeno kolem 10. srpna) a velmi rychle se šířil na jihu Rakouska a ke konci roku byly již pozitivní případy i ve středu Rakouska. Tedy je možné očekávat, že se v letošním roce BTV-8 rozšíří i na území ČR. Zároveň byly v Rakousku poblíž hranic s Českou republikou zaznamenány ojedinělé výskyty BTV-4. V Německu byl taktéž ojedinělý záchyt BTV-8 poblíž hranic s Českou republikou, konkrétně u Ústeckého kraje. Nicméně tento záchyt byl až

v zimním období roku 2025. Zde je taktéž vzhledem k povaze tohoto sérotypu vyšší riziko rozšíření na území ČR v letošním roce. Na tato rizika a možnosti preventivní vakcinace proti novým sérotypům byly chovatelské svazy upozorněny dopisem zaslaným ÚVS SVS dne 19.1.2026.

Nákazová situace v zahraničí

Neštovice ovcí a koz

Vysoce kontagiózní virové onemocnění malých přežvýkavců. Onemocnění se vyskytuje v Turecku, v Africe severně od rovníku, na Středním východě a v Asii. Poslední výskyt neštovic ovcí a koz na území ČR byl potvrzen v roce 1950. Vnímavými zvířaty jsou ovce a kozy. Onemocnění se přenáší zejména přímým kontaktem mezi zvířaty. Jedná se o nákazu typu A - přijímaná opatření zahrnují rychlé utracení infikovaných stád, vymezení uzavřených pásem, úřední omezení přemísťování zvířat.

S masivním nárůstem ohnisek neštovic ovcí a koz se v loňském roce potýkalo Řecko. V roce 2025 nahlásilo **1702** ohnisek. Od začátku roku nová ohniska opět přibývají velmi rychlým tempem.

Další výskyt této nákazy byl zaznamenán v roce 2025 v Bulharsku (191 ohnisek, poslední nahlášené 18.11.2025), Rumunsku (27 ohnisek, většina poblíž bulharských hranic, poslední hlášené 20.11.2025) a Srbsku (2 ohniska).

Mor malých přežvýkavců (PPR)

Vysoce kontagiózní virové onemocnění malých přežvýkavců, rozšířeno v Africe a Asii, vyskytuje se také v Turecku a v roce 2018 byla nákaza potvrzena v Bulharsku. PPR nebyl na území ČR nikdy diagnostikován. Vnímavými zvířaty jsou ovce, kozy, velbloudovití, jelenovití. PPR se přenáší zejména přímým kontaktem – infekčním aerosolem – mezi zvířaty. Jedná se o nákazu typu A - přijímaná opatření zahrnují rychlé utracení infikovaných stád, vymezení uzavřených pásem, úřední omezení přemísťování zvířat.

Velmi aktuální je výskyt moru malých přežvýkavců v Chorvatsku. První ohnisko bylo nahlášeno 13.12.2025 ve Splitsko-dalmatské župě, oblasti Prgomet, vesnice Bogdanovići. Další ohnisko bylo ve stejné župě a oblasti nahlášeno 19.12. Poslední 3. ohnisko v roce 2025 bylo hlášeno 24.12. v Zadarské župě. V roce 2026 pak pokračují výskyty dalších dvou ohnisek a to 5.1. a 16.1.2026, obě se nalézají ve Splitsko-dalmatské župě, oblasti Prgomet. Všechna zařízení jsou epidemiologicky propojena prostřednictvím pohybu zvířat, buď přesunem beranů, nebo společnou pastvou na pastvinách.

Další výskyt této nákazy byl zaznamenán v roce 2025 v Maďarsku (3 ohniska na začátku roku), Rumunsku (1 ohnisko), Albánii (14 ohnisek) a Kosovu (2 ohniska). Aktuálně jsou všechny zmíněné státy bez výskytů nových ohnisek. Poslední ohnisko bylo hlášeno 27.9.2025 v Kosovu.

Slintavka a kulhavka (SLAK)

Vysoce kontagiózní virové onemocnění sudokopytníků (skot, ovce, kozy, prasata, buvol, volně žijící zvířata). Jedná se o nákazu typu A - přijímaná opatření zahrnují rychlé utracení infikovaných stád, vymezení uzavřených pásem, úřední omezení přemísťování zvířat.

V **Německu** (spolková země Braniborsko) byl 10. 1. 2025 potvrzen SLAK v hospodářství u vodních buvolů – usmrcení všech zvířat v ohnisku. Všechny chovy vnímavých zvířat v uzavřeném pásmu vyšetřeny s negativním výsledkem, vyšetření volně žijících zvířat taktéž negativní. Zdroj nákazy nezjištěn.

V **Maďarsku** byl 10.3.2025 taktéž potvrzen SLAK v chovu mléčných krav. Vzápětí následovalo potvrzení dalších 4 ohnisek, poslední ohnisko potvrzené 17.4.2025. Vzhledem k velmi blízké poloze prvního ohniska se slovenskou hranicí byl SLAK potvrzen i na **Slovensku** 21.3.2025, vzápětí následovalo nahlášení 6 ohnisek, poslední 4.4.2025.